

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Persones òrfenes víctimes de la violència de gènere: millora de la protecció en cas d'adopció

31-03-2022

El *Butlletí Oficial de l'Estat* del passat dia 22 de març ha publicat la [Llei orgànica 2/2022, de 21 de març](#), de millora de la protecció de les persones òrfenes víctimes de la violència de gènere. Aquesta Llei, a més d'incorporar novetats en matèria civil, processal i fiscal, modifica el [text refós de la Llei general de la Seguretat Social \(TRLGSS\)](#), aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, i el [text refós de la Llei de classes passives de l'Estat \(TRLCPE\)](#), aprovat pel Reial decret legislatiu 670/1987, de 30 d'abril, amb l'objectiu de **millorar la protecció de les persones òrfenes víctimes de la violència de gènere en els supòsits d'adopció**.

L'article 224 del TRLGSS ja establí, en el seu primer apartat, que en aquells casos en els quals es produeix una defunció per violència contra la dona, els orfes, fins i tot en el cas que no es donin tots els requisits per a generar el dret a la pensió d'orfanat (com ara l'alta o el període mínim de cotització), l'obtindran sempre que es trobin en circumstàncies equiparables a una orfanat absoluta. A més, en els casos en els quals els **rendiments** de la unitat familiar de convivència, dividits entre el nombre de membres que la componen, no superin en còmput anual -i sense computar les pagues extraordinàries- el **75 % del salari mínim interprofessional (SMI)** vigent, la quantia de la pensió d'orfanat -que, amb caràcter general, és equivalent al 20 % de la base reguladora- ha de ser del **70 % de la base reguladora**. Per tant, actualment aquest límit és de 9.000 euros anuals. En el cas que hi hagi més d'una persona beneficiària d'aquesta prestació, l'import conjunt se situa en el 118 % de la base reguladora, i mai no pot ser inferior al mínim equivalent a la pensió de viduitat amb càrregues familiars.

Així mateix, aquesta nova Llei orgànica 2/2022 introdueix un segon apartat en aquest article 224 del TRLGSS que **permet mantenir la pensió d'orfanat en el cas que el fill o la filla de la dona morta a conseqüència de la violència de gènere siguin adoptats**, i sempre que, en aquests casos, els rendiments de la unitat de convivència en què s'integren, dividits entre el nombre de membres que la componen, incloent-hi les persones òrfenes adoptades, superin en còmput anual el 75 % del SMI vigent a cada moment, excloent-ne, però, la part proporcional de les pagues extraordinàries.

En el cas que els ingressos superin aquest límit en còmput anual -recordem, 9.000 euros per membre de la unitat de convivència-, s'estableix que **el dret a la pensió es recupera en el moment en què aquests ingressos no superin aquest límit**. La recuperació té efectes des de l'endemà al dia en què es modifiqui la quantia dels ingressos percebuts, sempre que se sol·liciti dins dels tres mesos següents a la data indicada. En cas contrari, la pensió o prestació recuperada té una retroactivitat màxima de tres mesos, a comptar de la sol·licitud.

En els casos en què s'hagi mantingut la percepció de la pensió o de la prestació d'orfandat, encara que s'hagi constituït l'adopció, la nova pensió o prestació d'orfandat que es pugui generar a conseqüència de la defunció d'una de les persones adoptants, serà **incompatible amb la pensió o prestació d'orfandat que s'estava percebent**, per la qual cosa s'ha d'optar per una de les dues.

Cal tenir en compte, d'altra banda, que es presumeix l'orfandat absoluta quan s'ha produït abandó de la responsabilitat familiar del progenitor supervivent i s'ha atorgat l'acolliment o la tutela de la persona òrfena per violència contra la dona a favor de tercers o familiars, així com en altres supòsits determinats reglamentàriament.

La nova regulació incorporada en el règim general de la Seguretat Social després de la modificació de l'article 224 del TRLGSS que hem comentat, s'estén també al **règim de classes passives**, mitjançant la modificació introduïda en l'article 42.10 del TRLCPE. En definitiva, en tots dos règims **és possible mantenir el cobrament de la pensió d'orfandat per a les persones víctimes de la violència de gènere fins i tot després de ser adoptades per altres persones, sempre que aquestes unitats familiars tinguin rendes modestes**. Fins i tot és possible que, tot i no tenir-hi dret al principi pel fet de superar aquests límits de rendes, el puguin reclamar posteriorment en el cas que descendeixin aquestes rendes, referides a cada membre de la unitat familiar, per sota del 75 % del SMI.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació